

**Inbreng nadere punten pensioenakkoord Eerste Kamer
14 en 21 februari 2023**

*Prof. mr. dr. H. van Meerten, hoogleraar Europees Pensioenrecht
Universiteit Utrecht en advocaat GMW*

Mijn eerdere papers

Wellicht ten overvloede wijs ik graag op de papers die ik inbracht voor de hoorzittingen in de Tweede Kamer. Deze bevatten reeds de nodige aandachtspunten en links naar studies en onderbouwing:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3718586

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3729953

Kernachtige samenvatting

De volgende punten licht ik graag nader toe de 14^e en de 21^e februari.

Houdbaarheid verplichtstelling

- De Europese Commissie is een ‘EU Pilot’ gestart naar de verplichtstelling in het oude en nieuwe stelsel. Uitkomst daarvan verwacht ik over 20 weken;
- EU Recht experts hebben twijfels over de houdbaarheid van de verplichtstelling op een seminar aan de Universiteit Utrecht geuit:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4084777

Invaren

- Als pensioenfondsen besluiten tot invaren verwacht ik veel procedures die op de aantasting van opgebouwde rechten zien (ben als advocaat al met meerdere zaken bezig);
- Mijn suggestie is om de oude rechten af te zonderen middels de pensioenbewaarder:

<https://cmweb.nl/2021/05/invaren-de-pensioenbewaarder/>

- Gemiddeld genomen is de pensioenreserve 1500 miljard euro (bij verzekeraars, pensioenfondsen en PPI's). Die 1500 miljard euro moet binnen vier jaar worden omgezet naar het nieuwe pensioenstelsel.
- In 2014 heeft het CPB al berekend de afschaffing doorsneesystematiek 100 miljard euro kost,¹ later is dit bijgesteld naar 48 miljard.²
- Achmea³ schrijft:

'Uitgaande van de twee meest gangbare risico aversie waarden, $\gamma = 2,5$ en $\gamma = 5,0$, blijkt dat de totale compensatielast van een pensioenfonds ligt tussen 2,8% en 24,4% van het totale fonds vermogen.'

- Actuaris Tobias Bastian van Sprenkels en Verschuren heeft aan de hand van gegevens van DNB de omvang van de operatie berekend in zijn rapport 'Transitie Pensioenuitvoering (september 2021)'.⁴
- Er zijn gemiddeld genomen twintig miljoen pensioenovereenkomsten voor tien miljoen mensen. Al die dossiers dienen te worden gecontroleerd. Uit het onderzoek blijkt dat onderzoek van een dossier tachtig administratieve werkuren kost.

¹ <https://www.cpb.nl/sites/default/files/publicaties/download/cpb-policy-brief-2014-01-doorsneesystematiek-pensioenen-onder-druk.pdf>.

² <https://www.cpb.nl/sites/default/files/publicaties/download/cpb-policy-brief-2014-01-doorsneesystematiek-pensioenen-onder-druk.pdf>

³ <https://www.achmeapensioenservices.nl/nieuws/20211007-compensatie-en-risicobereidheid-in-de-dubbele-transitie>

⁴ <https://www.sprenkelsenverschuren.nl/wp-content/uploads/SV-Reflector-september-2021-Transitie-pensioenuitvoering.pdf>.

- Dan komt men uit op 1,6 miljard manuren. Dan nog zou na 1 jaar lang intensief werken, meer dan de helft van de dossiers incompleet zijn.⁵
- Deze arbeidsintensiviteit is een belangrijke reden waarom accountants zich bij hun jaarlijkse controle van de jaarrekening beperken tot een steekproef, waarbij de kans op rechtszaken natuurlijk groeit.
- *AF Advisors* heeft gekeken naar de ‘operationele implementatie’⁶. Zij schrijven:

‘De grote investeringen in tijd, systemen, processen en adviseurs zullen in ieder geval leiden tot hoge eenmalige implementatiekosten die voor een deel zullen worden doorberekend aan de pensioenfondsen. Na implementatie zullen de lopende kosten voor zowel pensioenadministratie als vermogensbeheer naar verwachting hoger zijn door de hogere frequentie van (cashflow) processen, rapportages en de vereiste coördinatie en toezicht op betrokken service providers. De Tweede Kamer heeft een heel ander beeld. Uit de aangenomen motie-Nijboer/Maatoug blijkt dat zij kennelijk mogelijkheden zien om de kosten voor vermogensbeheer van pensioenfondsen substantieel te verlagen. Het tegendeel is te verwachten.’

- De vele procedures die ik verwacht – en mee bezig ben⁷ - kunnen via het EU Handvest direct aan de rechter – eventueel in kort geding - worden voorgelegd.

Consumentenbescherming

- Van Stichting Instituut Gak heb ik mogelijkheden gekregen om de komende jaren onderzoek te doen naar consumentenbescherming bij pensioenregelingen (2^e en 3^e pijler).
- Daarbij kijken wij sterk naar het EU consumentenrecht. Ik denk dat de rol van een consumenten-autoriteit sterker moet zijn. Immers, in een pensioenstelsel dat alle risico’s bij de pensioenspaarder legt, moet de bescherming zeer goed geregeld zijn. Die bescherming is mijn inziens thans

⁵ Transitie Pensioenuitvoering september 2021, p. 7.

⁶ <https://af-advisors.nl/news/https-af-advisors-com-news-operationele-implementatie-en-riscos-wtp-onderbelicht/>

⁷ Momenteel zijn er reeds procedures die op aantasting opgebouwde rechten zien. Opgebouwde rechten mogen in beginsel niet aangetast worden op grond van de PW, artikel 20. De zaken die ik voer zijn o.a. Van Pruisen cs/PGB/DNB/Pensioenfondswerk, Schaeken/ABP, Mullenders/Defensie, Daae c.s./PMT.

onvoldoende en de plannen van de regering voorzien niet in een verbetering. De huidige structuren volstaan niet meer.

- In dit artikel heb ik dit uiteengezet. Op 22 februari zal ik dit in het Europees Parlement presenteren.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4190339

- Ook zal de rol van sociale partners in de besturen van een pensioenfonds moeten veranderen. De manier waarop, bijvoorbeeld, een pensioenfonds dat als pensioenuitvoerder van een pensioenregeling wordt aangewezen, voldoet niet aan de eisen van transparantie.

Rechtsbescherming

- Alhoewel de deelnemers bij invaren zich nog op het Europese eigendomsrecht kunnen beroepen (pensioen is immers een eigendomsrecht) vind ik het rechtstatelijk niet 'fraai' om deelnemers nagenoeg elk bezwaarrecht tegen invaren te ontzeggen.

Den Haag, 10 februari 2023